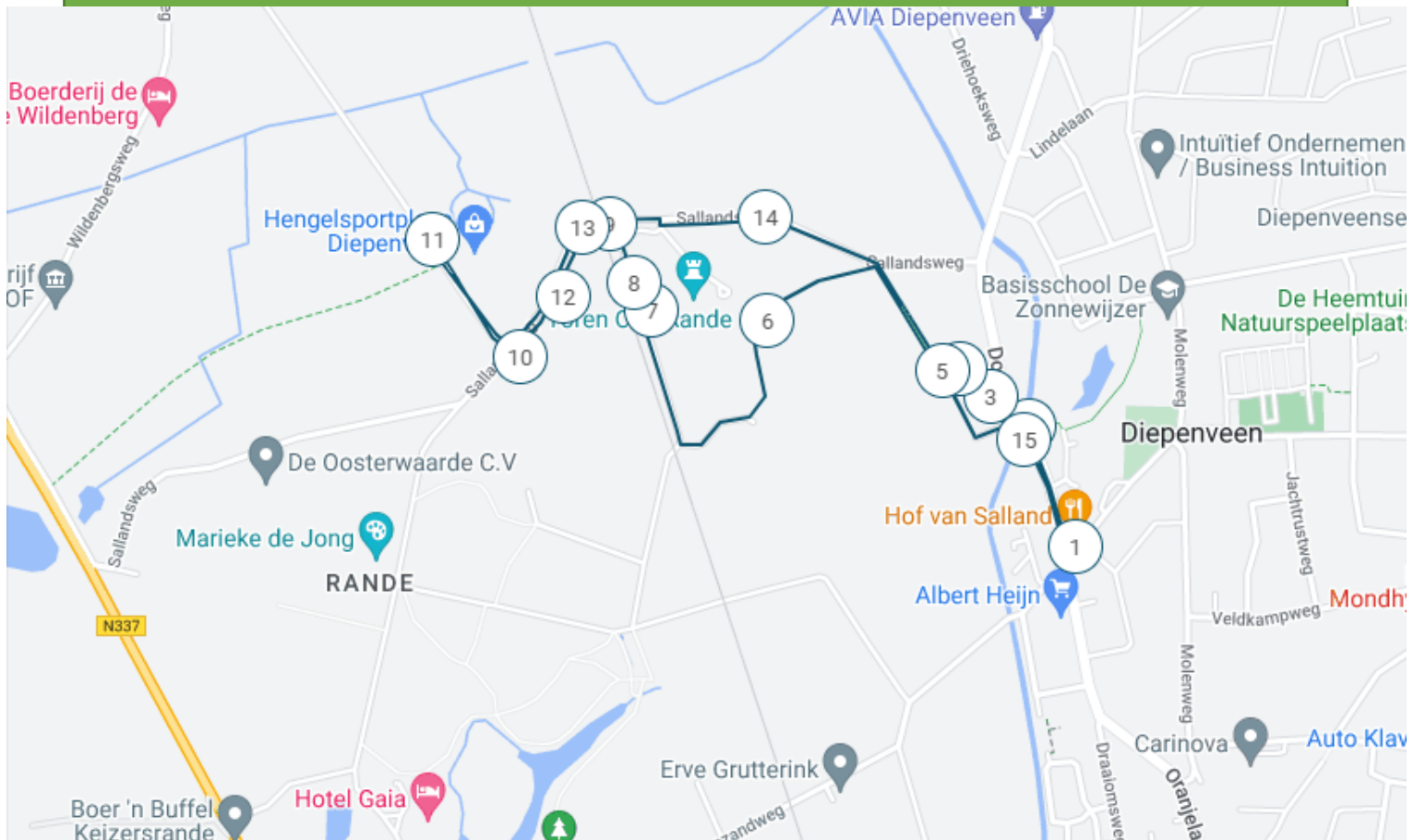

Wandeling naar valplek Meteoriet Diepenveen

Het is 27 oktober 1873, een normale werkdag voor de bewoners van het dan nog nauwelijks een dorp te noemen Diepenveen. Die dag gebeurt er echter iets bijzonders wat zeker tot het gesprek van de dag heeft geleid; de val van een meteoriet. Het toeval wil dat de meteoriet inslaat in een weiland waar de dagloners Albertus Bos en zijn vrouw Johanna Nooteboom aan het werk zijn. Zij rapen de nog warme meteoriet op en nemen hem na gedane arbeid mee naar huis.

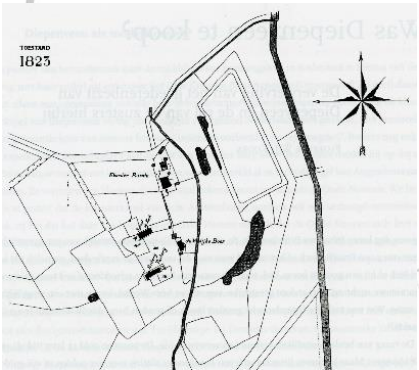
Deze wandeling neemt je mee naar 1873 en gaat langs plekken die Albert en Johanna hebben gekend.

Routebeschrijving

RA=Rechtsaf LA=Linksaf RD= Rechtdoor

Vertrek vanaf het Kulturhus in de richting Olst (1). Over de brug (2) tweede straat LA (3) en na de pomp RA (4). Voor de kerk LA (5) en dan RA en volg het Kerkpad. Aan het eind LA het bospad in. Volg het pad en ga bij de afrastering LA (6) en RD richting spoorlijn. Loop parallel aan de spoorlijn (7, 8) naar de Sallandsweg en ga daar LA (9). Na de AHOB verderop RA (10) het onverharde Randerpad in. Loop voorbij het Rustpunt RD tot aan het informatiebord (11). Ga terug naar de Sallandsweg en sla LA (12) richting AHOB (13). Volg de weg (14) en sla bij Kerkpad RA. Aan het eind LA en daarna RA. Volg de Dorpsstraat (15) tot aan het vertrekpunt.

1. **Diepenveen 1873.** In uw gedachten moet u voor deze wandeling even teruggaan in de tijd. Het gebied waar u nu staat was in 1873 deels ontgonnen en verder waren er alleen maar bosschages en zandwegen. In feite een desolaat gebied. De enige bebouwing aan deze kant van de Zandwetering waren de woning van de schoolmeester en daar tegenover aan de linkerkant van de weg een twee-klassig schooltje.

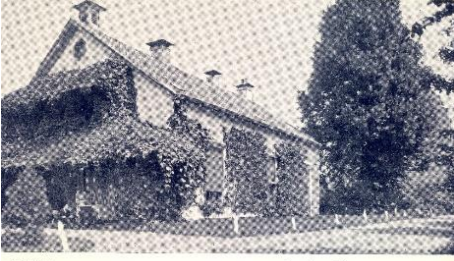
2. **Bebouwing in 1873.** In 1873 staan er in de directe nabijheid van de kerk slechts enkele huizen en een boerderij. Sinds 1850 is hier de doorgaande route verhard, maar verder zijn er alleen zandpaden. Over de brug links zijn de eerste uitbreidingen te zien die dateren uit de tweede helft van de 19e eeuw. Omdat er nog zo weinig huizen zijn is de huisnummering eenvoudig. Elk nieuw huis krijgt een hoger nummer toegekend. Het huis van Albertus Bos staat tussen de huidige Kerkstraat en Kerkplein en heeft als adres 'Dorp 16'.

3. **Kosterij en Pastorij.** De oudste woningen, de Kosterij en Pastorij, dateren uit het midden van de 18e eeuw. Schoolmeester Cornet woont in de Pastorij tot hij in 1874 de bovenmeesters woning betreft. Het is deze schoolmeester die de meteoriet krijgt overhandigd van de vindsters. Zijn inwonende stiefzoon Derk Herman te Wechel zorgt er later voor dat de meteoriet bij de Rijks-HBS te Deventer terecht komt.

4. **Nederlands Hervormde kerk.** Van 1400 tot 1578 stond hier een vrouwenklooster van de Moderne Devotie. Het klooster genoot ook buiten Nederland grote bekendheid. In het midden van de 17e eeuw namen de protestanten de restanten van de oude kloosterkapel in gebruik als kerk. De algehele staat van de kerk was slecht en pas na de restauratie van de kerk in 1720 kon over een goed gebedshuis worden beschikt. Op het kerkhof liggen nog zerken uit de tijd dat hier (tot 1870) werd begraven.

No. 1021 L.R.V. Pastorie - Diepenveen.

5. **De oude pastorie.** De oude pastorie is gebouwd in 1853 en in 1926 afgebroken. In zijn boeken 'Wandelingen door Nederland met pen en potlood' beschrijft schrijver Jacob Craandonk ook Diepenveen. Hij vindt dat de kerk van weinig aanzien is maar is vol lof over de pastoretuin. 'Daar vindt men een zeldzame schat van bloemen, en smaakvol waren de veranda's, volières en andere sieraden van die luthof, door predikant Van der Zandt ontworpen', zo schrijft hij.

6. **Grachten van Oud Rande.** Diepenveen lag in 1873 in een landelijke omgeving met veel bebossing en lange lanen. Dit pad was toen onderdeel van de tuin van het voormalig landhuis Oud Rande met grachten en bruggetjes. Het pad liep buiten de gracht om naar de spoorovergang van de spoorlijn Deventer-Zwolle. De Diepenveense kunstschilder Barend Brouwer maakte eind 19e eeuw bij het bruggetje een prachtig schilderij van de gracht met op de achtergrond het landhuis.

7. **Havezate Rande.** In 1285 woont hier al de familie Rande. Begin 16e eeuw wordt Willem van Doetinchem eigenaar. Zijn zoon laat in 1570 de bestaande bebouwing afbreken en bouwt er een havezate. De familie Van Doetinchem is overtuigd katholiek en halverwege de 17e eeuw is in de toren van de havezate een katholieke schuilkerk ingericht. In 1838 laat Hendrik Cost Budde de havezate deels afbreken en de rest verbouwen tot een neogotische landhuis. Na de Tweede Wereldoorlog raakt het huis in verval en wordt in 1964, op de toren na, volledig gesloopt.

8. **Oude spoorovergang.** De drie monumentale bomen die hier staan, te weten een plataan, een bruine beuk en een treurbeuk, hebben in 1866 de spoorlijn zien bouwen en in 1873 een meteoriet zien vallen. Naast de beuk liep een kerkpad met aan weerszijden bomen, dat door de spoorlijn werd onderbroken. Als overblijfsel van de voormalige spoorovergang is nog het restant van een hek te zien. Het kerkpad liep tussen het dorp en het Randerpad verderop.

Diepenveen. Station West

9. **Station Diepenveen West.** De in 1866 aangelegde Staatsspoorlijn Deventer-Zwolle liep bij Diepenveen dwars door de landgoederen. Uiteraard eisten de bewoners een halteplaats. Deze werd aan de Sallandsweg tussen de landhuizen Roobrug en Oud Rande gerealiseerd. Tien jaar later kwam er een echt station met de naam 'Diepenveen West'. Het station bleef geopend tot mei 1936 en kort gedurende de Tweede Wereldoorlog. Het stationsgebouw werd in 1970 gesloopt.

10. **Boerderij Loohuis.** De oude Saksische boerderij het Loohuis is een hallehuisboerderij met een zogenaamde onderschoer. Het is een oud erf, dat in 1412 voor het eerst in de archieven voorkomt. Deze boerderij dateert uit de 16e eeuw en de huidige vorm is van de 18e eeuw.

11. **Meteorietval.** Aan dit pad, dat eens de oprijlaan naar het landhuis Roobrug was, ligt de kloosterboerderij Bloemendaal. In de 16e eeuw behoorde het tot de bezittingen van het vrouwenklooster van Diepenveen. In 1873 was Jan Willem IIsink pachter van de boerderij. Er was teveel werk voor hem alleen en daarom maakte hij gebruik van dagloners. De dagloners Albertus Bos en zijn vrouw Johanna Nootboom zijn op 27 oktober op de akkers ten noorden van de boerderij aan het werk. Zij zien daar met een fel licht en een sissend geluid een meteoriet vallen. Deze krijgt later de naam meteoriet Diepenveen.

12. **Kerkepad.** De dubbele bomenrij van Amerikaanse eiken is nog een restant van een oud pad. Dit pad ging aan de overkant van de spoorlijn bij de toren van Oud Rande weer verder. Daar bevinden zich drie monumentale bomen te weten een beuk, een plataan en een treurbeuk. Als overblijfsel van de spoorovergang is nog het restant van een hek te zien.

13. **Landgoed Roobrug.** In 1457 wordt de Roobrug voor het eerst genoemd. Volgens overlevering heeft Antonius Mattheus eigenaar van de Roobrug van 1718 tot 1733 het tot buitenplaats omgevormd en zouden sommige van de nu aanwezige bomen nog door hem geplant zijn. Schilderes Johanna Aleida Budde heeft vanaf 1824 tot aan haar overlijden in 1852 steeds op de Roobrug gewoond. In de jaren 1896-1898 liet Jhr. Otto Adriaan Smislaert op de fundamenten van het bestaande huis een nieuw huis bouwen. Nog geen 40 jaar later werd het landhuis afgebroken en kwam hiervoor in 1939 de huidige villa in de plaats.

14. **Boerderij de Plecht.** Willem Kruissink en zijn gezin woonden in het dorp op boerderij Rander Klooster. Willem was een vermogend man en liet voor zijn drie zonen boerderijen bouwen. In 1869 werd dat voor zijn oudste zoon Lammert boerderij Plecht. Het is een karakteristieke IJsselhoeve, een zogenaamde T-boerderij zoals deze in de tweede helft van de 19e eeuw veel in de IJsselvallei werden gebouwd. De boerderij bevatte oorspronkelijk ook een landheerkamer (Lanters kamer), zodat de eigenaar er in de zomermaanden ook zelf kon vertoeven. Bij de restauratie eind 90-tiger jaren zijn de originele vorm en stijl geheel gehandhaafd.

15. **Naai- en breischool.** Voor veel meisjes was de lagere school hun enige opleiding, daarna moesten ze werk zoeken. Enkele bewoners vonden dat meisjes van handwerklessen veel profijt zouden kunnen hebben. Men zette zich in om een naai- en breischool op te richten en dat lukte. In 1872 werd met Koninklijke goedkeuring een schoollokaal en een woongedeelte voor de onderwijzeres aan de Dorpsstraat gebouwd. Enkele jaren later maakte de nieuwe schoolwet van 1886 met verplichte handwerklessen voor meisjes het schooltje weer overbodig. Sinds die tijd heeft het gebouw uiteenlopende bestemmingen gehad.